

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ceremonien Van Den Heylighen Dienst Der Misse Bethoont Vyt De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders vande eerste 400. ende volghende jaeren

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1661

Bemerckinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34059

heele verholentheydt van onse saligheydt / daer-
om wordt het met meerder solemniteyt ghecele-
breert. Het eerste deel is goddelijcken Lof. Het
tweede deel beslypt een verhael van onse ellen-
den / als men seght Kyrie eleyson. Het derde houdt
ghedachtenisse van de hemelsche brengh / als men
seght : Glorie zy Gode inden alderhooghten. Het vier-
de deel beslypt het ghebedt 'twelck den Pstester
doet hoor het volck / &c. Het volck nu aldus bereypt
wesende / men komt tot het celebreren van't
Mysterie / 'twelck gheoffert wordt voor soo veel als't
een Sacrificie is, ende ghenut wordt hoor soo veel
als het een Sacrament is.

Bemerckinghe.

PArtije meynt dat sy alle dese boorgaende ghe-
rupghenissen beantwoozdt met te segghen/
dat de Ondt-baders oneyghentlijck spreken/
als sy handelen van een Sacrificie. Dese antwooz-
de heeft in't jaer 1612 aen P. Gouda ghegheben Sa-
muël Lansberghen.

Desghelijcks spreeckt oock D. Cabeljau in sijne
Ghenoeemde Catholijcke Waerheydt pag. 187. Wat be-
langht, seyt hy / de oude Leeraers, sy spreken oneyghent-
lijck, wanneer sy het H. Avontmael somtijts eene Offer-
hande noemen, ende men doet haer onghelijck als men
hare woorden soo opneemt, als oft sy het Avontmael voor
eene waerachtighe ende eyghentlijck Soen-offerhande
souden ghehouden hebben.

Maer is't oock moghelijck dat rebelijcke ver-
standen haer met soodanighe kaele upbluchten
laten paepen :

Heeft dan Augustinus (om andere te verfwijghen)
oneyghentlijck mede ghesproken als hy *Lib. 10. de Ci-
vil. cap. 18.* tot twee-mael toe het Sacrificie der
Christenen seyd te wesen een waerachtigh, sae het
Opperste Sacrificie ? Heeft Chrysostomus oneyghent-
lijck ghesproken als hy *Hom. 17. in ep. ad Heb.* gheseyt
heeft /

heeft/ dat wy nu de selve offerhande offeren , die de Cruys is gheoffert gheweest ?

Maer D. Cabeljau seght dat sy oneyghentlijck seggen/ om datter sommighe van haer segghen/ dat dit Sacrificie een exemplaar, een ghelijckenisse, een gheugenisse, een beelt is van't Sacrificie aen't cruyt. **Wat is't nu ? Ergo sy spreken oneyghentlijck ?** Volghet dat ? laet daerom het Sacrificie des Lichaems ende Bloeds Christi, (soo als het meestendeel van ons Oudt-vaders dat noemen) een waerachtigh/ ende oprecht Sacrificie te zyn/ om dat het een beelt is van't Sacrificie aen't Cruys ? seght my hoe dat Augustinus tot tweemaal toe heeft genoot een WAERACHTIGH SACRIFICIE, dat is immers klaer gheseydt ; ende indien hy ghesproken heeft van u l. Avontmael, Doet eens soo veel D Cabeljau als ghy de naeste repse u Nachtmael sult hebben kondigen/ dat ghy seght: Broeders/ ende susteren Sondaghe naest-komende sullen wy doen een WAERACHTIGH SACRIFICIE, siet wat danckbaer ghy behalen sult.

Du dan/om dese soo stantwe / ende oneyghentlijcke mantere van spreken met eenen vinger om-verre te stooten.

Bemerckt dat den H Nilus , den H. Cyrillus Alexandrinus, Cyrillus Eremita, Leontius, Germanus Constantinopolitanus, Het Concilie van Nicéen ende andere Sacrificie vande Christelijcke kercke hebben ghenomen een Onbloedigh Sacrificie ; ende al'oo is't een exemplaar, oft een beelt van't Sacrificie des cruyts/ maer

Bemerckt op den anderen kant/ dat den H. Hippolytus, het Concilie van Nicéen, Philo Carpathius, den H. Cyrillus Alexandrinus, Nicolaus Cabasilas, den H. Ambrosius, den H Augustinus op hier verseyden plaatsen/ den H Leo, Caesarius Arelatensis, den H. Fulgentius ende meer andere/ updruckelijck segghen/ dat een Sacrificie is des Lichaems ende Bloeds Christi, oft sulckx / ghelijck het een beelt is van't Sacrificie des Cruys/ om dat dat bloedigh was / ende dit bloedigh : Alsoo en laet het even-wiel gheen waerachtigh

achtigh Sacrificie te wesen/om die sijn dat daer (hol-
ghens de dupdelijcke woorzen der boben-ghe-
melde Oudt-baderen) het Lichaem ende Bloedt Chri-
sti gheoffert wordt, niet oneyghentlijck, want niemant
van haer en spreekt soo/maer eyghentlijck, want
'tis een Sacrificie dat ons SUYVERT, soo Chryso-
stomus spreekt; 'tis een LEVENDIGH MAKENDE
Sacrificie/soo Cyrillus Alexandrinus sepd; 'Tis tot
VERGHEVINGHE DER SONDEN, soo Ambrosius
seght. 'Twordt booz de GHEMEYNTE GHEOFFERT.
soo Hieronymus spreekt. 'Twordt GHEOFFERT
VOOR DE SONDAERS, soo Augustinus spreekt.
'Twordt gheoffert tot ON-E SALIGHEYDT, ende
ONTSLAGHINGHE, soo Gregorius sepd / Alcuinus,
ende andere; diesvolghende een WAERACHTIGH
SACRIFICIE: Derre dan Partije, met haer oneygent-
lijck spzaken: Derre D. Cabeljau, dat wy de Daders
ongheijck doen/als wy hare woorzen soo op-ne-
men / als oft spzaken van eene WAERACHTI-
GHE ende EYGHENTLYCKE SOEN-OFFERHANDE;
hare woorzen legghen te plat booz ons.

Derre dat sy souden ghesproken hebben van't
Avondmael van Partije: want indien dit soo is;
waerom en durben dan de Predicanten van Par-
tije van haer Abontmael mede niet segghen / dat
het een Sacrificie is dat ons Suyvert, dat ons Leven-
digh-maect, dat gheoffert wordt tot Verghevinghe
der sonden, voor de Ghemeynte, voor de Sondaers, tot on-
se Saligheydt, ontslaghinghe, &c. Ende ghenomen sy
soo spzaken met woorzen / en souden nochtan
niet durben leeren / dat dit soo gheschiedt metter
daet door haer Nachmael; ghelijck de Oudt-ba-
ders dat segghen van haer/ende ons Sacrificie.

HET